

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **L. N. K.**, zastoupená Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2007, č. j. OAM-1-904/VL-01-ZA05-2007, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 2. 6. 2008, č. j. 56 Az 215/2007 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení shora označeného pravomocného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), jímž byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 27. 11. 2007, č. j. OAM-1-904/VL-01-ZA05-2007, kterým byla její žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném v rozhodné době.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V podané kasační stížnosti a v jejím následném doplnění ze dne 8. 7. 2008 a 5. 8. 2008, doručeném krajskému soudu dne 9. 7. 2008, resp. 6. 8. 2008, stěžovatelka konstatovala, že rozsudek krajského soudu napadá v plném rozsahu, a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Jako konkrétní stížní námitku uvedla to, že soud v předcházejícím řízení nesprávně posoudil právní otázku pronásledování a důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Ve vztahu k postupu správního orgánu v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany namítla vady řízení spočívající v tom, že při nedostatečném zjišťování skutkové podstaty byl porušen především § 2 odst. 4 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Současně stěžovatelka namítla, že v důsledku nedostatečně zjištěného stavu věci a nesprávného posouzení došlo k porušení ustanovení § 14 zákona o azylu ze strany žalovaného správního orgánu, který je dle jejího názoru jednoznačně povinný ze zákona, jestliže v řízení nezjistí důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, přezkoumat, zda nelze udělit azyl z humanitárních důvodů v souladu s § 14 zákona o azylu. Tímto se však žalovaný správní orgán vůbec nezabýval a dle stěžovatelky tak hrubě porušil její práva.

S ohledem na shora uvedené proto stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil zpět krajskému soudu.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že co se týče rozsahu zjišťování skutkového stavu věci a opatřování důkazů ohledně situace v zemi původu, včetně okolností azylově relevantních, ze strany správního orgánu, existuje ustálená judikatura, podle které má správní orgán povinnost zjistit skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl (srov. především rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, www.nssoud.cz). Byla-li tak, jako v daném případě, žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu s tím, že stěžovatelka neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohla být

vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu, nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového (i právního) stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu dle § 12 zákona o azylu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004 – 36, www.nssoud.cz).

Pokud v řízení o udělení mezinárodní ochrany vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 zákona o azylu, pak správní orgán bez dalšího žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodnou. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 téhož zákona. Zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu tedy znamená, že neproběhlo dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 citovaného zákona (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, www.nssoud.cz).

Co se týče posuzování důvodů pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu), v situaci, kdy je žádost o azyl zamítána jako zjevně nedůvodná, odkazuje v tomto směru Nejvyšší správní soud rovněž již na svou ustálenou judikaturu, z níž vyplývá, že výrok o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu je podmíněn negativním rozhodnutím podle § 12 téhož zákona. To znamená, že byla-li žádost o azyl zamítnuta ve zrychleném řízení jako zjevně nedůvodná, správní orgán neposuzuje důvody pro udělení azylu podle § 14 (humanitární azyl) a výrokem se o něm nevyjadřuje (srov. a contrario rozsudek ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 – 90, nebo rozsudek ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, www.nssoud.cz).

Současně je však třeba připomenout, že i žadatel se zjevně nedůvodnou žádostí o udělení azylu se může dovolat humanitárních důvodů, popř. správní orgán je může shledat sám již v rámci zkráceného řízení. V takovém případě však není místo pro zamítnutí žádosti pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 zákona o azylu se současným udělením humanitárního azylu, ale naopak pouze pro kladný výrok ve smyslu § 14 téhož zákona (rozsudek ze dne 2. 3. 2005, č. j. 3 Azs 77/2004 – 86, www.nssoud.cz). K tomu, zejména s ohledem na absenci konkrétních tvrzení stěžovatelky, že její případ by bylo možné podřadit pod § 14 zákona o azylu, zdejší soud dodává, že smysl institutu humanitárního azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (viz rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Stěžovatelka podala návrh, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. O tomto návrhu Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany je odkladným účinkem vybavena ex lege (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. listopadu 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu